Gemeenteraad
Voorstel

Beleid

Aanpassing verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning gemeente Westerveld 2020 i.v.m. algemene voorziening Was- en strijkservice - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Auteur
Carlien Wielsma

Beknopte samenvatting
Het college heeft op 25 januari 2022 ingestemd met het opzetten van een was- en strijkservice als Participatieproject en tevens als algemene voorziening in het kader van de Wmo. De Raad heeft dit collegevoorstel ook op 25 januari 2022 ter kennisneming ontvangen (zie: Ibabs ID 137). Op 10 mei jl. is tijdens de politieke avond in de Raad de was en strijkservice mondeling toegelicht.
De ondersteuning bij het doen van de was- en het strijkgoed zal door de oprichting van de was- en strijkservice anders worden georganiseerd. Vanaf 1 juli 2022 wordt dit bij nieuwe aanvragen en bij herindicaties niet meer vanuit de WMO door de huishoudelijke ondersteuning bij mensen thuis gedaan, maar buiten de deur door een centrale was- en strijkservice.
Voor de invulling van een was- en strijkservice gebruiken we het landelijk concept van WaST. Het concept houdt in dat een sociale onderneming was- en strijkondersteuning voor inwoners uitvoert. Met deze was- en strijkservice creëren we enerzijds structureel plekken voor werkzoekenden uit de bijstand. Ook creëren we plekken voor bijstandsgerechtigden om werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of gerichte werkervaring op te doen. Anderzijds kunnen we met de algemene voorziening voor wassen en strijken de oplopende Wmo kosten in de toekomst beperken, zonder dat dit af doet aan de aard, omvang en kwaliteit van de dienstverlening.
Voor het aanbieden van de was- en strijkservice als algemene voorziening is een inhoudelijke aanpassing van de verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning gemeente Westerveld (hierna: verordening) nodig. De belangrijkste aanpassing is dat in artikel 5.3.1 de was- en strijkservice als algemene voorziening wordt toegevoegd. Ook zal een artikel 5.3.2 worden opgenomen waarin de bijdrage in de kosten van algemene voorziening worden benoemd. Daarnaast is een beleidsregel voor huishoudelijke ondersteuning opgesteld. In de bijlage van deze beleidsregel is een overgangsregeling opgenomen voor inwoners met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning die te maken kunnen krijgen met anders organiseren van hulp bij het doen van de was- en het strijkgoed.

Besluit

Besluitpunt 1
Vaststellen van de 'Verordening tot wijziging van de Verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning gemeente Westerveld 2020 (1e wijziging)' per 1 juli 2022 en daarmee de was en strijkservice als algemene voorziening aanbieden.
Besluitpunt 2

Kennisnemen van de 'beleidsregel Huishoudelijke Ondersteuning gemeente Westerveld 2022 inclusief overgangsregeling hulp bij wassen en strijkgoed' per 1 juli 2022.

Motivering

Aanleiding en context

Om de oplopende kosten in het Sociaal domein te beperken heeft de Raad in 2020 de Notitie ombuigingen Sociaal Domein vastgesteld. In deze notitie is onder meer tot doel gesteld om het aantal uitkeringsgerechtigden terug te brengen. Ook is tot doel gesteld om de oplopende Wmo kosten om te buigen door onderdelen van de WMO Huishoudelijke Ondersteuning (hierna: HO), waaronder wasactiviteiten, te collectiviseren.

Als uitvloeisel hiervan is een projectgroep verkenningen gestart ten aanzien van het anders organiseren van was- en strijkactiviteiten. Hierbij is altijd het uitgangspunt geweest dat we met het anders organiseren we inwoners die het niet zelf kunnen of met behulp van sociaal netwerk kunnen oplossen, wel de garantie blijven geven van schone, gevouwen en gestreken was.

Op basis van de uitkomsten van deze verkenningen is het voorstel om de was- en strijkservice als algemene voorziening aan te bieden. Voor de invulling hiervan gebruiken we het landelijk concept van WaST, wat we vooralsnog voor één jaar inkopen bij Hoi Services. Het concept houdt in dat Hoi Services samen met een lokale sociale onderneming, was- en strijkondersteuning voor alle inwoners, en dus ook voor inwoners met een Wmo indicatie voor huishoudelijke ondersteuning) aanbiedt. Deze lokale sociale onderneming is Stichting Veuruut, een re-integratiebedrijf waar de gemeente mee samenwerkt.

Per 1 mei 2022 zal de was en strijkservice WaST bij Stichting Veuruut operationeel zijn. Iedere inwoner van Westerveld kan hier dan gebruik van maken. Aan de inwoners zal een bijdrage ter hoogte van de kostprijs in rekening worden gebracht (prijspeil 2022: € 18,- per waszak).

Bij nieuwe aanvragen voor HO en aanvragen voor verlenging/ aanpassing van de indicatie voor HO zal het wassen en strijken per 1 juli 2022 geen onderdeel meer vormen van de Wmo-maatwerkvoorziening.

Inwoners met een lopende Wmo indicatie voor HO krijgen in juli 2022 een brief thuis gestuurd, waarin zij geïnformeerd worden over de nieuwe was- en strijkservice. Zij kunnen gedurende de lopende Wmo-indicatie kiezen om vrijwillig gebruik te maken van de Was en strijkservice bij Veuruut in plaats van vanuit de Wmo-maatwerkvoorziening HO.

Als zij hierin geïnteresseerd zijn, zal een consulent sociaal domein contact opnemen over de wijzigingen die dit met zich meebrengt voor de ondersteuning aan huis en in een gesprek de wijzigingen toelichten. De inwoner kan vrijblijvend vier weken de Was en strijkservice uitproberen. Kiest de inwoner voor de algemene voorziening, dan zal er een nieuwe Wmo indicatie voor HO worden afgegeven, die is opgebouwd volgens het in de beleidsregel HO vastgestelde normenkader HHM. De tijdsduur voor het wassen en strijken aan huis zal dan in mindering worden gebracht op de indicatie voor de maatwerkvoorziening.

Voor mensen die ervoor kiezen geen gebruik te maken van de was en strijkservice en bij wie dit nu in de lopende maatwerkvoorziening HO is opgenomen, kunnen hiervan gebruik blijven maken zolang als de indicatie duurt. Als de indicatie afloopt zal er, na een verzoek om verlenging en indien de inwoner voor de maatwerkvoorziening HO in aanmerking komt, een nieuwe beschikking worden opgebouwd volgens de beleidsregel; en zal wassen en strijken aan huis geen onderdeel meer vormen van de maatwerkvoorziening.

De inwoners met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning betalen een bijdrage die gelijk is aan de kosten die ze anders thuis ook kwijt zouden zijn aan wassen en drogen (Nibud-norm voor wassen en strijken thuis- (prijspeil 2022: € 5,- per waszak). In het collegebesluit van 25 januari 2022 is besloten dat de bijdrage de eerste 7 maanden op nihil wordt gesteld en daarna voor 6 maanden € 2,50). De gemeente draagt het verschil aan kosten tot aan € 18,- per waszak bij.

Met het instellen van een algemene voorziening waarbij inwoners een bijdrage betalen voor de voorziening, dient de Verordening aangepast te worden.

Beoogd resultaat
Met een algemene was- en strijkservice creëren we meerdere werk(ervarings)plekken voor inwoners met een bijstandsuitkering. Tegelijkertijd beogen we de oplopende Wmo kosten te beperken waarbij we inwoners wel de garantie blijven geven van schone, gevouwen en gestreken was.

Argumentatie
De belangrijkste argumenten worden hieronder uiteengezet. Voor een uitgebreide argumentatie wordt verwezen naar het op het collegevoorstel dat op 25 januari 2022 is goedgekeurd.

- Deze algemene voorziening is een uitwerking van maatregelen uit de notitie ombuigingen sociaal domein 2020 van zowel de Wmo als de Participatiewet.

Met deze algemene was- en strijkservice combineren we twee maatregelen uit de notitie ombuigingen sociaal domein 2020 die de Raad in 2020 heeft goedgekeurd. Dit is een maatregel 3 en 4 voor de Wmo en maatregel 10 voor de Participatiewet.
De was- en strijkservice levert zowel een besparing op ten aanzien van de Wmo (hetzij meer geleidelijk) als ook bij de Participatiewet, zonder dat ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening alswel de inwoner op extra kosten jaagt.
Om de kostenbesparing te kunnen inschatten was in februari 2022 een aantal scenario's berekend van veel tot weinig deelnemers. De exacte besparing is namelijk afhankelijk van het aantal inwoners dat gebruik gaat maken van de algemene voorziening.
In alle scenario's was er een vrijwel gegarandeerde besparing op de gecombineerde uitgaven te zien bij de Participatiewet en de Wmo. In de bijlage treft u een aangepaste businesscase met andere verwachte aantallen deelnemers en daarmee een andere besparing. In het eerdere voorstel gingen we uit van een verplichte herindicatie bij Wmo cliënten huishoudelijke ondersteuning; dit hebben we losgelaten mede ook naar aanleiding van gesprekken met de adviesraad sociaal domein.
Bij nieuwe aanvragen voor HO en aanvragen voor verlenging/ aanpassing van de indicatie zal het wassen en strijken per 1 juli 2022 geen onderdeel meer vormen van de Wmo-maatwerkvoorziening. Ook kunnen mensen vrijwillig overstappen op de Was- en strijkservice. Het is erg moeilijk in te schatten hoeveel mensen dit zullen gaan doen. Naar verwachting zullen de aantallen deelnemende WMO-cliënten meer in geleidelijkheid gaan toenemen waardoor de besparingen ook geleidelijk verder toenemen.
Er zal met Hoi Services een contract van eerst een jaar worden afgesloten. Voor einde van de duur van dit contract zal een inhoudelijke en financiële evaluatie plaatsvinden.

- Met deze algemene voorziening creëren we structureel werk(ervarings)plekken voor inwoners met een bijstandsuitkering.

De was en strijkservice biedt structureel passende werk(ervarings)plekken aan (langdurig) werkloze inwoners met achterstand tot de arbeidsmarkt of een beperking. Door passende werkplekken te bieden, wordt de uitstroom uit de Participatiewet bevordert. De hoogte van de uitstroom is afhankelijk van de hoeveelheid inwoners die gebruik maakt van de was- en strijkservice. Naast structurele werkplekken, betreffen het plekken waar inwoners in het kader van hun re-integratietraject werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of werkervaring kunnen opdoen. Voor de uitvoering van deze trajecten heeft de gemeente een samenwerking met het re-integratiebedrijf Stichting Veuruut.

- Met deze algemene voorziening kunnen we de oplopende kosten in de Wmo voor de toekomst beperken zonder dat de inwoner extra kosten oplevert of ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening.

Met de was- en strijkservice als algemene voorziening gaan we de Wmo voorziening was- en strijkondersteuning anders organiseren waardoor we de totale kosten voor wassen en strijken naar beneden brengen. Maar met de was- en strijkservice als algemene voorziening blijven we de inwoners de garantie geven van schone, gevouwen en gestreken was. Inwoners betalen een bijdrage die gelijk is

aan de kosten die ze anders thuis ook kwijt zouden zijn aan wassen en drogen. Zie voor de berekening van het Nibud https://www.nibud.nl/consumenten/wassen-douchen-en-bad/). De gemeente gaat bij inwoners met een Wmo indicatie was- en strijkondersteuning het grootste deel van deze kosten betalen.

- Was- en strijkondersteuning via de huishoudelijke hulp blijft bestaan voor inwoners waarvoor de inzet van een algemene voorziening vanwege bijzondere omstandigheden onevenredig is en voor inwoners met een bestaande indicatie die niet vrijwillig willen overstappen op de was en strijkservice.

De maatwerkvoorziening voor wassen en strijken blijft onderdeel vormen van de contracten met zorgaanbieders die huishoudelijke ondersteuning leveren. Voor nieuwe aanvragen en her-indicaties voor HO wordt voor het resultaat: 'de inwoner moet kunnen beschikken over schone en draagbare kleding' verwezen naar de algemene voorziening WaST waar tegen een korting gebruik van kan worden gemaakt. Wassen en strijken zal geen onderdeel vormen van de maatwerkvoorziening. De beschikkingen worden opgebouwd volgens uitgangspunten in de beleidsregel HO.
Mensen met lopende indicaties voor de maatwerkvoorziening HO, waar in de beschikking nog een aantal minuten per week zijn opgenomen voor wassen en strijken aan huis, zullen een brief thuis gestuurd krijgen met informatie over de Was en strijkservice. Zij hebben de keuze om vrijwillig gebruik te maken van WaST. Als zij hierin geïnteresseerd zijn zal een consulent sociaal domein contact opnemen over de wijzigingen die dit met zich meebrengt voor de ondersteuning aan huis en in een gesprek de wijzigingen toelichten. De inwoner kan vrijblijvend vier weken de Was en strijkservice uitproberen. Kiest de inwoner voor de algemene voorziening dan zal er een nieuwe Wmo indicatie voor HO worden afgegeven, die is opgebouwd volgens deze beleidsregel. De tijdsduur voor het wassen en strijken aan huis zal dan in mindering worden gebracht op de indicatie voor de maatwerkvoorziening.
Voor mensen die ervoor kiezen geen gebruik te maken van de was en strijkservice en bij wie dit nu in de lopende maatwerkvoorziening HO is opgenomen, kunnen hiervan gebruik blijven maken zolang de indicatie duurt. Als de indicatie afloopt zal er, na een verzoek om verlenging en indien de inwoner voor de maatwerkvoorziening HO in aanmerking komt, een nieuwe beschikking worden opgebouwd volgens de beleidsregel; en zal wassen en strijken aan huis geen onderdeel meer vormen van de maatwerkvoorziening
Ook kunnen er uitzonderingssituaties zijn waarbij de was- en strijkactiviteiten wel onderdeel moeten blijven uitmaken van de Wmo indicatie voor HO. De consulent kan hierin maatwerk bieden.

- De Adviesraad Sociaal Domein heeft positief geadviseerd over het aanbieden van de was- en strijkservice.

Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met de Adviesraad Sociaal Domein en de laatste stukken zijn gedeeld. De adviesraad is positief over het oprichten van de Was- en strijkservice volgens het concept van WaST. De adviesraad is blij te vernemen dat er nu geen sprake meer is van een verplichte herindicatie bij de Wmo clienten. Het advies is bijgevoegd. We betrekken de adviesraad nog in de opzet van de brief die naar de inwoners verstuurd zal gaan worden.

- Zorgaanbieders zijn over het algemeen positief over de was- en strijkservice

De zorgaanbieders geven aan dat deze algemene voorziening ruimte in de planning kan opleveren. Op dit moment is er een tekort aan medewerkers voor huishoudelijke ondersteuning en een groei in Wmo-indicaties huishoudelijke hulp. De medewerkers voor huishoudelijke ondersteuning kunnen in plaats van de was- en strijkactiviteiten nu voor hulp voor andere huishoudelijke taken worden ingezet.

- Wanneer inwoners betalen voor een algemene voorziening, moet dit worden opgenomen in de Verordening.

Artikel 5.3.1 wordt aangepast, in die zin dat de was- en strijkservice als algemene voorziening wordt toegevoegd. In het nieuwe artikel 5.3.2 wordt de bijdrage in de kosten de was- en strijkservice als algemene voorziening benoemd. Voor een inwoner is de hoogte van de bijdrage gelijk aan de volledige kostprijs per waszak. Een inwoner die een Wmo-indicatie voor Huishoudelijke Ondersteuning ontvangt, komt in aanmerking voor een gereduceerd tarief. De hoogte van de bijdrage per waszak is dan gelijk aan de kosten van aan huis wassen, drogen en strijken, zoals berekend door het Nibud. Er geldt ook een overgangsregeling. Hiervoor wordt verwezen naar de 'beleidsregel huishoudelijke ondersteuning gemeente Westerveld'. Deze beleidsregel is vastgesteld door het college. De beleidsregel treedt niet eerder in werking dan nadat de raad de wijziging van de Verordening heeft vastgesteld.

Kanttekening en risico's
Voor een uitgebreide argumentatie wordt verwezen naar het op het collegebesluit van op 25 januari 2022.

Aanpak/uitvoering en communicatie
Per 1 mei 2022 is de was en strijkservice WaST bij Stichting Veuruut operationeel. Iedere inwoner van Westerveld kan hier dan gebruik van maken.
Bij nieuwe aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning en aanvragen voor verlenging/ aanpassing van de indicatie zal het wassen en strijken per 1 juli 2022 geen onderdeel meer vormen van de Wmo-maatwerkvoorziening. Inwoners met een lopende Wmo indicatie voor HO zullen in juli 2022 een brief thuis gestuurd krijgen, waarin zij geïnformeerd worden over de nieuwe was- en strijkservice. Zij kunnen kiezen om vrijwillig gebruik te maken van de Was en strijkservice bij Veuruut.
Het jaar 2022 willen we benutten voor het opstellen van meer beleidsregels voor de andere voorzieningen binnen Wmo en jeugdhulp. Per 2023 zal dat resulteren in het voorleggen van een gewijzigde verordening aan de Raad.

Integrale advisering
Intern_en_extern

Duiding integrale advisering
- Sociaal domein (Werk & Inkomen, Wmo)
- Financiën
- Hoi Services
- Stichting Veuruut
- SCC-ONS
- Communicatie
- Juridische Zaken
- Stichting Adviesraad Sociaal Domein Westerveld

Kosten, baten, dekking
Voor de financiële onderbouwing verwijzen we mede naar het collegebesluit d.d. 25 januari 2022 en naar bijgevoegde businesscase.

Bijlagen

1. Advies van Adviesraad mbt WaST mei 2022.pdf
2. wijzigingsvoorstel verordening i.v.m. WasT - def.pdf
3. beleidsregel Huishoudelijke Ondersteuning DEF.pdf
4. businesscase aangepast 3- mei 2022.docx